

WEBİNAR DAVETİ

“Borsa İstanbul Sorumlu Tedarik Zinciri Düzenlemeleri”

21 Haziran 2022 Salı Saat 12:30-13:30

**BORSA
İSTANBUL**

Yatırıma Değer!

Önemli uyarı: Bu doküman sadece eğitim ve bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve güncel olmayabilir. Buradaki açıklamalar Borsa İstanbul'un resmî görüşünü veya değerlendirmelerini temsil etmemekle olup bağlayıcılığı değildir. Borsa İstanbul, bu dokümana istinaden verilecek kararlardan ve gerçekleştirilecek uygulamalardan dolayı hiçbir sorumluluk kabul etmemektedir ve Borsa İstanbul'a bu dokümandan dolayı bir sorumluluk da yüklenemez. Bu dokümanı inceleyenler belirtilen şartları peşinen kabul etmiş sayılır.

Sorumlu tedarik zinciri kararları ve uygulamaları için Borsa İstanbul'un ilgili Yönerge ve Rehberlerinin güncel versiyonları dikkate alınmalıdır. Anılan dokümanlar için bkz.
<https://www.borsaistanbul.com/tr/sayfa/415/sorumlu-tedarik-zinciri>

Mevzuat Uyum Derneği tarafından organize edilen webinara ilişkin sunumdur. Webinarın video kaydı Mevzuat Uyum Derneğinin Youtube sayfasında bulunmaktadır.

Plan

- ④ Sorumlu Tedarik Zinciri Tarihsel Gelişimi & Temel Kavramlar
- ④ Beş Adım Yaklaşımı
- ④ Borsanın İlgili Düzenlemelerine Genel Bakış
- ④ Sorumlu Tedarik Zinciri Bağımsız Güvence Raporu
- ④ İç Kontrol Sistemi ve Uyum Esasları ile Uyum Raporu
- ④ Soru & Cevap

21 Haziran 2022 / Saat 12:30-13:30

Sorumlu Tedarik Zinciri
Tarihsel Gelişimi - Programlar
&
Temel Kavramlar

KIYMETLİ MADENLER VE KIYMETLİ TAŞLAR PİYASASI

Kıymetli Madenler
Piyasası

Standart / Standart Dışı /
Cevher
Altın – Gümüş – Platin –
Paladyum Spot ve Fiziki
İşlemler

Kıymetli Madenler
Ödünç Piyasası

Kıymetli Madenlerin belli
bir süre için ödünç alınması
işlemleri

Elmas ve Kıymetli
Taş Piyasası

Elmas ve kıymetli taşların
yüz yüze alım-satımı veya
Borsa dışı işlem bildirimini

Sorumlu Tedarik Zinciri

Tarihsel Gelişimi – Programlar 1/4

🌐 İnisiyatifi kim yönlendirmektedir?

OECD gibi uluslararası kuruluşlar bu konuda öncülük yapmaktadır ve hassasiyet göstermektedir. Altın ithalatı, ihracatı ve ticareti açısından ulusal düzeyde ülkemizi ilgilendiren bu konuyla ilgili olarak Avrupa Birliği de katı düzenlemeler yapmaktadır.

Sorumlu Tedarik Zinciri

Tarihsel Gelişimi – Programlar 2/4

⌚ Sorumlu maden tedariki konusunda hassasiyet **Demokratik Kongo Cumhuriyeti**'ndeki fiili durum ve sorunlar sonrasında artmış, önce Birleşmiş Milletlerin konuya ilişkin yerel kararları daha sonra ABD'deki genel bir düzenleme olan Dood-Frank Section 1502'nin 2010 yılında yürürlüğe girmesiyle sorumlu maden tedariki konusu şirketlerin ve OECD'nin gündemine girmiştir.

⌚ OECD ise konuyla ilgili Çatışmalardan Etkilenmiş ve Yüksek Riskli Bölgelerin Madenlerine İlişkin Sorumlu Tedarik Zinciri İçin OECD Uyum Rehberini 2011 yılında yayımlamıştır. OECD Rehberi şirketlerin sorumlu bir şekilde maden tedarik edebilmelerine ve bu madenlerin ticaretini çatışmaları değil barışı ve kalkınmayı destekleyecek biçimde yapabilmelerine yardımcı olacak tüm yöntemleri ve adımları şirketlere sunmaktadır.

Sorumlu Tedarik Zinciri

Tarihsel Gelişimi – Programlar 3/4

⌚ OECD, kurum olarak standartları belirlemekte olup kendisi bir program yürütmemekte ve akreditasyon yapmamaktadır. OECD'nin de kılavuzunu dikkate alarak tarihsel, endüstriyel ve pratik sebeplerle birçok sorumlu maden tedariki rehberi ve programı oluşturulmuştur. Bunların bir kısmı maden üreticilerine (LME gibi) ve/veya rafinerilere (LBMA gibi) yönelikken bir kısmı mücevherat sektörü (RJC gibi) odaklıdır. Responsible Minerals Initiative (RMI)'nin programı ve kılavuzları örnek niteliktedir.

⌚ LBMA **2012** yılında, altın külçeler için küresel ölçekte bir standart olarak bilinen LBMA Good Delivery List'te yer alan tüm rafineriler için zorunlu bir şart olarak uygulanmak üzere Sorumlu Altın Rehberini (RGG) başlatmıştır. LBMA Sorumlu Altın Rehberi OECD Rehberinin tavsiyelerini uygulamak için geliştirilmiştir.

Sorumlu Tedarik Zinciri

Tarihsel Gelişimi – Programlar 4/4

⌚ Avrupa Birliği 1 Ocak 2021 tarihinde yürürlüğe giren bir düzenleme (“*Regulation (EU) 2017/821 of the European Parliament and of the Council of 17 May 2017*”) ile bazı istisnalar hariç, altın ve diğer bazı madenlerin (3TG) ithalatçılara ve rafinerilere OECD kriterlerine paralel olarak oluşturulan Avrupa Birliği kriterlerine uyma zorunluluğu getirecektir. AB, sorumlu tedarik zinciri programlarından uygun gördüklerini tanıyacak ve bir süre sonra bu programlara uyumu da dikkate alarak bir akredite rafineri listesi yayımlayacaktır.

⌚ Çin’de Çin Ticaret Bakanlığı’nın alt birimi olan CCCMC (Çin Metal & Kimyasal İthalatçıları & İhracatçıları Ticaret Odası) da bu konuda düzenlemeler çıkartmıştır.

Sorumlu Tedarik Zinciri

Temel Kavramlar

① Uyum (“Due diligence”, Uyum Yönergesindeki tanım)

Yükümlülerin ticari karar alma ve risk yönetimi sistemlerinin ayrılmaz bir parçası olarak faaliyetlerinden ve tedarik sistemlerinden kaynaklanan fiili ve potansiyel olumsuz etkilerini belirleyebilmelerini, önleyebilmelerini, azaltabilmelerini ve bunlar için hesap verebilmelerini sağlayan, süreklilik arz eden, tüm faaliyetlerinin ilgili mevzuata uygun yürütülmesini sağlayan proaktif ve reaktif süreçtir.

Sorumlu kıymetli maden tedarik zinciri: Yükümlülerin kıymetli maden faaliyetleri ve tedarik sistemleri kapsamında, kıymetli madenin kaynağından tüketicilere taşınması sürecinde yer alan tüm faaliyetler, tüm kuruluşlar, aktörler, teknolojiler, bilgi, kaynaklar ve hizmetlerden doğacak, fiili ve potansiyel olumsuz etkileri belirleyebilmelerini, önleyebilmelerini, azaltabilmelerini ve bunlar için hesap verebilmelerini sağlayan, süreklilik arz eden, proaktif ve reaktif süreçleri ve bunları sağlamak için oluşturulan **sistemlerin tümüdür**.

Sorumlu Tedarik Zinciri Temel Kavramlar

⦿ Çatışmadan Etkilenmiş ve Yüksek Riskli Bölgeler (Conflict-Affected and High-Risk Areas-CAHRA):

Çatışmadan Etkilenmiş ve Yüksek Riskli Bölgeler, silahlı çatışmaların, yaygın şiddetin veya insanlara zarar verebilecek diğer risklerin etkin olduğu yerlerdir.

Silahlı çatışma; iki veya daha fazla devletin yer aldığı uluslararası veya yerel nitelikteki savaşları, özgürlük mücadelelerini, ayaklanmaları, iç savaşları ve benzeri durumları içerebilir.

Yüksek riskli bölgeler; siyasi istikrarsızlık veya baskının, kurumsal zayıflığın, güvensizliğin, sivil alt yapı çökmelerinin ve geniş çaplı şiddetin hüküm sürdüğü alanları içerir. Bu tür yerler genellikle, geniş çapta insan hakkı ihlalleriyle ve ulusal ya da uluslararası kanunların ihlal edilmesiyle bilinir.

CAHRA'ların Tespiti

- Responsible Minerals Initiative tarafından hazırlanan “Examples Of Procedures To Identify Conflict-affected And High-Risk Areas” rehberine göre CAHRA'lar en azından aşağıdakileri içermelidir:

1

Demokratik Kongo Cumhuriyeti (DRC) ve dokuz komşu ülkesi; Angola, Burundi, Orta Afrika Cumhuriyeti, Kongo Cumhuriyeti, Ruanda, Güney Sudan, Tanzanya, Uganda ve Zambiya

2

Avrupa Birliği Yönetmeliği 2017/821'in 14.2 Maddesi uyarınca Avrupa Komisyonu tarafından sağlanan CAHRA'ların endikatif ve kapsamlı olmayan listesi

• Bkz <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32018H1149>

• <https://www.cahraslist.net/cahras>

3

Şirketin CAHRA prosedürlerinin uygulanmasına ve Kırmızı Bayrak incelemesine dayalı olarak yüksek riskli olarak belirlediği diğer alanlar

CAHRA'ların Tespiti

🌐 Önemli bazı açık kaynaklar:

- INFORM Risk Index
  - <https://drmkc.jrc.ec.europa.eu/inform-index>
- Heidelberger Institut für Internationale Konfliktforschung e.V. / Conflict Barometer
  - <https://hiik.de/conflict-barometer/current-version/?lang=en>
- Uppsala Conflict Data Program
  - <https://ucdp.uu.se/encyclopedia>
- Rulac - Geneva Academy
  - <https://www.rulac.org/browse/map>

🌐 RMI's Global Risk Map (üyelere özel)

- <http://www.responsiblemineralsinitiative.org/minerals-due-diligence/risk-management/rmi-global-risk-map/>

- 🌐 Yükümlüler, Dünya Mirası (World Heritage Site) listesine dâhil olan bir alandan kıymetli maden tedarik edemezler ve buna ilişkin gerekli tedbirleri alırlar
- 🌐 Tespit kriterleri belirlenmeli – İlgili kaynaklar ortaya konulmalı- Sürekli Gözden Geçirilmeli

LBMA Ülke Risk Matrisi

	Tanımlama	Kaynak
Kategori 1	Aşırı Risk (ABD, Birleşik Krallık, Avrupa Birliği ya da Birleşmiş Milletler) yaptırımlarına maruz kalmış	İlgili Risk
Kategori 2	Dodd-Frank	Bölüm 1502
Kategori 3	Çatışma	Heidelberg Çatışma Barometresi
Kategori 4	Bilinen Olaylar	Pazar Bilgisi
Kategori 5	Bilinen bir olay yok	

LBMA Genel Risk Matrisi

	Risk Seviyesi		
	Düşük	Orta	Yüksek
İşlenen Seviyesi (t)	10-50	50-100	>100
Materyal Tipi	Endüstriyel Yan Ürün: Londra İyi Teslimat Külçesinin Çevirimi	Hurda-LSM*	ASM**
Coğrafi Risk	Lokal	Bölgesel	Uluslararası
Pazar Bilgisi	Sorun yok	Küçük sorunlar	Büyük Sorunlar
Lokasyon	Ülke Risk Değerlendirmesine Göre		
İş Modeli	İş Modeli Değerlendirmesine Göre***		

* Büyük ölçekli madencilik ** Zanaatkar işi-Küçük Ölçekli Madencilik ***Rafinerinin nasıl fonlandığını, kontrol altında tutulduğunu ve kimin sahipliğinde olduğunu hesaba katar.

İşlenen Miktar (t)

İşlenen miktara göre risk artar. Örneğin, birden fazla kaynaktan gelen büyük bir işleme miktarı, tek bir kaynaktan gelen nispeten küçük miktardan daha riskli olacaktır.

Malzeme Türü

Hammadde malzemesinin kökenini belirlemek için gereken durum tespiti miktarı ham madde miktarıyla orantılı olarak riski artırır. Örneğin; bir finans kuruluşundan alınmış eski Muaf Kıymetli Maden stokları , birden fazla ASM'den alınmış materyaldan daha az özenli durum tespiti gerektirecektir.

Coğrafi Risk

Bir rafineri, rafinerinin bulunduğu bölgeden mevzuat, gümrük (ithalat / ihracat ve ayrıca gelenekler) ve hatta dil gibi farklı özelliklere sahip bölgelerden malzeme aldığında risk artar.

Pazar Bilgisi

Bir rafineri alışılmadık bir şekilde hareket ediyorsa, pazar bilgisi daha riskli davranışları işaret ediyor olabilir. Örneğin, geleneksel olarak yalnızca endüstriyel yan ürünler rafine eden bir işletme birden fazla madenden çıkarılan malzemeyi işlemeye başlarsa.

İş Modeli

Bu daha öznel bir risk kategorisidir; ancak bir rafineri pazardaki seviyesini koruyabilmesi için belli bir girdi düzeyine güvenirse, genelde daha fazla risk iştahına sahiptir.

Sorumlu Tedarik Zinciri

Temel Kavramlar

- ④ **Tedarik Zinciri Uyum Raporu:** Uluslararası kriterlere göre Bakanlığın uygun görüşü alınmak suretiyle Borsa tarafından belirlenen sorumlu kıymetli maden tedarik zincirine ilişkin usul ve esaslar çerçevesinde yükümlü tarafından hazırlanan ve ilgili raporlama dönemini kapsayan işlemlerin bu usul ve esaslara uygunluğunu gösteren rapor
- ④ **Bağımsız Güvence Raporu:** Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yayımlanan “Güvence Denetimi Standardı 3000: Tarihi Finansal Bilgilerin Bağımsız Denetimi veya Sınırlı Bağımsız Denetimi Dışındaki Diğer Güvence Denetimleri Standardı”na uygun olarak gerçekleştirilen denetim sonucunda Yetkili Bağımsız Denetim Kuruluşları tarafından düzenlenen rapor

Beş Adım Yaklaşımı

Sorumlu Tedarik Zinciri

Temel Kavramlar 6/6

Beş Adım Yaklaşımı:

1. Güçlü Şirket **Yönetimi Sistemlerinin** Kurulması

Amaç: Kıymetli maden tedarik zincirinde yer alan şirketlerin **mevcut durumunun** sorumlu tedarik zincirine uyum düzeyinin **belirlenmesi** ve yönetim sistemlerinin, etkin bir uyum düzeyi belirleme çalışmasına imkân sağlayacak şekilde **yapılandırılmasını** sağlamaktır.

2. Tedarik Zincirindeki **Risklerin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi**

Amaç: Çatışmalardan etkilenmiş ve yüksek riskli bölgelerde, kıymetli maden çıkarılması, toplanması, ticareti, nakliyesi ve ihracat faaliyetleri ile ilgili **risklerin belirlenmesi ve değerlendirilmesi** amaçlanmaktadır.

3. Belirlenen **Risklere Yanıt Verebilecek Bir Stratejinin** Tasarlanması ve Uygulanması

Amaç: Olumsuz etkilerin önlenmesi veya azaltılması amacıyla, belirlenen risklerin değerlendirilmesi ve bunlara yanıt verilmesi amaçlanmaktadır.

4. Kıymetli Maden Aracı Kuruluşları ve Rafinerilerin Uyum Çalışmalarının **Bağımsız Üçüncü Taraflarca Denetlenmesi** (Bağımsız Güvence Raporu)

Amaç: Yükümlülerin, çatışmalardan etkilenmiş ve yüksek riskli bölgelerin kıymetli madenlerine ilişkin sorumlu tedarik zincirinin mevcut durumunun uyum düzeyinin belirlenmesi çalışmalarının bağımsız bir üçüncü tarafça denetlenmesini sağlamaktır.

5. Tedarik Zinciri Uyum Çalışmalarının Yıllık Olarak **Raporlanması**

Amaç: Şirketlerin aldığı tedbirlerle ilgili olarak kamuoyunda güven tesis etmek amacıyla, çatışmalardan etkilenmiş ve yüksek riskli bölgelerin kıymetli madenlerine ilişkin sorumlu tedarik zincirinin mevcut durumunun uyum düzeyinin belirlenmesi çalışmaları hakkında kamuoyuna bilgi verilmesi amaçlanmaktadır.

Adım I: Güçlü Şirket Yönetimi Sistemlerinin Kurulması

⌚ Çatışmalardan etkilenmiş ve yüksek riskli bölgelerin kıymetli madenleriyle ilgili risklerin belirlenip yönetilmesi için bir tedarik zinciri politikası benimsenmesi ve buna bağlı kalınması gerekmektedir. **Politika metni** örneği Rehber'de yer almaktadır.

⌚Tedarik zincirinin mevcut durumunun uyum düzeyinin belirlenmesi için **iç yönetim/kontrol sistemlerinin kurulması** gerekmektedir. Yeterli, yetkili ve eğitimli personel. Yazılı prosedürler.

⌚Kıymetli maden tedarik zincirine yönelik şeffaflık, bilgi toplama ve denetim faaliyetleri için özel bir sistem kurulmalıdır. İletişim/Şikayet/İhbar kanalları oluşturulmalıdır.

⌚Bir erken uyarı mekanizması oluşturmalıdır.

⌚Mümkün olduğunca *ödemelerin ve tahsilatların bankacılık kanalları aracılığıyla yapılması* esastır.

Adım I: Güçlü Şirket Yönetimi Sistemlerinin Kurulması

- ④ “İş Yaptığınız Tarafı Tanıyın” (İYTT veya KYC) ilkesi gereğince tedarikçiye ilişkin ayrıntıların öğrenilmesi gerekmektedir.
- ④ İYTT ilkesi gereği bunun yanı sıra aşağıdaki ayrıntıların bilinmesi ve kayıtlarının tutulması gereklidir:
  - **(i) Tedarikçi ve tedarikçinin tedarikçisi**
  - **(ii) Her bir tedarikçinin yasal ve kurumsal yapısı ile faaliyet alanı**
  - **(iii) Her tedarikçi için doğrudan veya dolaylı varsa yüzde 25 ve daha fazla ortaklığı bulunan gerçek kişi bilgileri**

*KMP üyelerinden veya Borsa Rafineri Listesinde yer alan rafinerilerden tedarik hallerinde yukarıdaki kayıtların tutulmasına gerek yoktur. Envanter, işlem ve varsa sözleşme vb. kayıtlarının tutulması yeterlidir.

④ Tedarik zinciri politika seti, uygulanabilecek ve takip edilebilecek şekilde tedarikçilerle olan yazılı anlaşmalara ve/veya ticari sözleşmelere dâhil edilmelidir.

- İYTT bilgileri ve ithalat kayıtları, bilgisayar veri tabanı ortamında en az **sekiz yıl**

Adım I: Güçlü Şirket Yönetimi Sistemlerinin Kurulması

Kıymetli maden ithalatı yapılması durumunda... !

- ❑ **İthalatın nasıl yapıldığını** (beyanname, banka dekontları, fatura belgeleri, hangi kişi veya kurumun hesabına ithalat yapıldığı, ithalata karşılık ödeme yapılıp yapılmadığı, ödeme yapıldıysa veya daha sonra yapılacaksa bunun kim tarafından ve nasıl yapıldığı veya yapılacağı ve diğer bilgiler),
- ❑ **Son müşteriye kadar olan sürecin ayrıntılarını** (kıymetli maden Türkiye’de rafineasyona tabi tutulduysa rafineri bilgileri, rafineri ile yapılan sözleşme, fatura ve sevk irsaliyesi gibi belgeler, teslim edilen ve teslim alınan kıymetli madenin miktar dâhil özellikleri ve diğer bilgiler),
- ❑ **Fiili teslimatın nasıl yapıldığını** (banka dekontu, fatura ve sevk irsaliyesi gibi belgeler, teslimat yapılanların iletişim bilgileri dâhil gerekli tüm İYTT bilgileri, teslimatın yapıldığı kişi veya kurumların sözleşmede yer verilen kişi veya kurumdan farklı kişi veya kurumlara teslimat yapılması halinde bunun nedeni, ithalat başka gerçek veya tüzel kişi hesabına yapılmışsa bunların ne tür bir ticari faaliyet içinde oldukları, Türkiye’de hangi şirketlerle ilişkili oldukları, Türkiye’de tüzel kişiliğe haiz olup olmadığı, ithalat yapılan yurt dışındaki firma ile ilişkileri, yurt içinde tedarik zincirine giren kıymetli maden için sonraki vergi ve muhasebe süreçlerinde kayıt altına alınıp alınmadığına dair ayrıntılı bilgiler ve diğer bilgiler),
- ❑ **İthalat başkası hesabına yapılmamış olsun veya olmasın, ithalat tarihinden itibaren sonraki 100 gün içinde kıymetli madenin tek seferde en az yüzde 25’i veya toplamda yüzde 50 veya daha fazlasının teslim edildiği kişi ve kurum bilgilerini ve ödemelere ilişkin bilgilerini (fiili teslimatın nasıl yapıldığını, teslim anında istenen bilgiler dâhil) içermelidir.**
- ❑ Yükümlüler yukarıdaki bilgilere ilişkin **özet** ve kısa sürede denetim imkânı verecek şekilde düzenlenmiş bir **tabloyu** güncel olarak hazır bulundurmak ve istendiğinde Borsaya sunmak zorundadır.

Adım II: Tedarik Zincirindeki Risklerin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi

! Upstream ve downstream için farklı yaklaşımlar mümkündür. Temeli İYTT/KYC'dir. Detaylar ve farklı yaklaşımlar için Uyum Rehberi incelenmelidir.

Aşağıdaki haller **kıymetli madenin mensei ve geçiş güzergâhı bakımından uyarı sinyalıdır:**

- ❶ Kıymetli madenin çatışmalardan etkilenmiş veya yüksek riskli bir bölgeden çıkarılmış ya da bu tür bir bölge üzerinden taşınmış olması,
- ❷ Kıymetli madenin, kıymetli madenle ilgili bilinen rezervleri, muhtemel kaynakları veya beklenen üretim seviyeleri sınırlı olan bir ülkeden gelmesi (örneğin, o ülkeden gelen altın hacminin bilinen rezervlerle veya beklenen üretim seviyeleriyle uyumlu olmaması),
- ❸ Kıymetli madenin çatışmalardan etkilenmiş ve yüksek riskli bölgeler üzerinden ulaştığı bilinen veya makul olarak şüphelenilen bir ülkeden gelmiş olması,
- ❹ Kıymetli madenin geri dönüştürülebilir / hurda veya karma kaynaklardan gelmesi ve çatışmalardan etkilenmiş ve yüksek riskli bölgelerde rafine edilmesi veya bu bölgeler üzerinden taşındığının bilinmesi veya bundan şüphelenilmesi,

Adım II: Tedarik Zincirindeki Risklerin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi

Aşağıdaki haller **kıymetli madenin tedarikçileri bakımından uyarı sinyalidir:**

- ⌚ Tedarikçiler veya diğer bilinen maden/rafineri şirketleri yukarıda belirtilen uyarı sinyaline sahip yerlerden birinde faaliyet gösteriyorsa veya kıymetli madenin menşei ve taşıma güzergâhı konusunda yukarıda belirtilen uyarı sinyaline sahip yerlerin birinden kıymetli maden tedarik eden tedarikçilerde hissesi veya başka menfaatleri varsa,
- ⌚ Tedarikçilerin ya da diğer maden/rafineri şirketlerinin, son 12 ay içerisinde uyarı sinyaline sahip bir yerden kıymetli maden tedarik ettiği ve taşıdığı biliniyor ise,
- ⌚ Kıymetli madenin geri dönüştürülebilir, hurda veya karma kaynaklardan geldiği ve kıymetli madenin çatışmalardan etkilenmiş ve yüksek riskli bölgeler vasıtasıyla aktarıldığı bilinmekte veya bundan şüphelenilmekteyse,

Adım II: Tedarik Zincirindeki Risklerin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi

Uyarı Sinyalleri(Red Flag/Kırmızı Bayrak) - Özet

Adım II: Tedarik Zincirindeki Risklerin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi

④ Hiçbir uyarı sinyali tespit edilmemiş ise:

- Kıymetli maden üreticisi, güvenilir kanıtlara dayanarak, bu uyarı sinyallerinin kendi tedarik zinciri için geçerli olmadığını belirleyebiliyorsa o tedarik zinciri için **ilave** tedarik zincirinin mevcut durumunun uyum düzeyinin belirlenmesi çalışması yürütülmesi gerekmez. Bu durumda Adım-I'de oluşturulan yönetim sistemleri sürdürülmeli ve düzenli olarak gözden geçirilmelidir.

④ Uyarı sinyali tespit edilmiş veya bilgi eksikliği var ise:

- Tedarik zincirinde uyarı sinyali tespit eden veya bu uyarı sinyalinden bir veya birkaçını dışarıda bırakamayan bir kıymetli maden üreticisi, aşağıdaki Adım II-3.2.1-(C) ile devam etmelidir.

④ Adım II-3.2.1-(C)

- 1. Uyarı sinyali bulunan bölgeler ve tedarikçilerin mevcut durumunun uyum düzeyinin belirlenmesi çalışmaları **derinlemesine** (rafinerler için madene kadar, downstream rafineriden, ihracıcıdan vb. bilgi/belge isteyerek) incelenmelidir.
- 2. **Saha değerlendirme** ekipleri kurulması gerekmektedir.

(Derinlemesine Risk Değerlendirmesi-Tedarik Zinciri Haritalaması-Haritadaki Aktörler için İYTT-İzlenebilirlik-Saha Denetimi-Sürekli Gözlem)

- Ya da şüphe giderilemiyorsa gerekirse tedarik edilmemelidir.

Adım III: Belirlenen Risklere Verilecek Yanıt Stratejisinin Tasarlanması ve Uygulanması

- ④ Tedarik zinciri risk değerlendirmesi sırasında toplanan bilgiler ve belirlenen mevcut ve potansiyel riskler ana hatlarıyla belirtilerek bulgular üst yönetime raporlanmalıdır.
- ④ Adım I-3.1.1-(C) kapsamında kıymetli maden tedarik zincirine yönelik şeffaflık, bilgi toplama ve kontrol faaliyetleri için kurulan iç sistemin ve tedarikçilerle olan etkileşimin geliştirilmesi sağlanmalıdır.
- ④ Bir risk yönetim planı tasarlanmalı ve uygulanmalıdır. Yükümlüler, politikalarına uygun olarak, Adım II'de tanımlanan risklere verilen yanıtları içeren bir tedarik zinciri risk yönetim planı uygulamalıdır.
- ④ Risk yönetim planı uygulanmalı, risk azaltma sürecinin performansı izlenmeli, sorumlu üst yöneticilere güncel durum raporlanmalı ve risk azaltma girişimlerinden sonuç alınamaması halinde söz konusu tedarikçiyle olan ilişkinin askıya alınması veya sonlandırılması değerlendirilmelidir.
- ④ Azaltılması gereken riskler için, koşulların değişmesi halinde ilave durum ve risk değerlendirmeleri yapılması gerekmektedir.

Adım IV: Yükümlülerin Tedarik Zincirinin Mevcut Durumunun Uyum Düzeyinin Belirlenmesi Uygulamalarının Bağımsız Üçüncü Taraflarca Denetlenmesi (Bağımsız Güvence Raporu)

④ **Denetim Kapsamı:** Denetim, Yükümlülerin, çatışmalardan etkilenmiş ve yüksek riskli bölgelerden kıymetli maden tedarik zincirinin mevcut durumunun uyum düzeyinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirdiği tüm faaliyetleri, süreçleri ve kullandığı sistemleri kapsamalıdır.

④ **Denetim İlkeleri:**

- **Bağımsızlık**
- **Yeterlilik:** Denetim kapsamına özgü yeterlilikler ise, sayılanlarla sınırlı olmamak kaydıyla şunları içerir:
  - i. Denetim ilkeleri, prosedürleri ve teknikleri,
  - ii. Tedarik zincirinin mevcut durumunun uyum düzeyinin belirlenmesine yönelik ilkeleri, prosedürleri ve teknikleri.
  - iii. Kıymetli maden tedariki uygulamaları ve kıymetli maden tedarik zincirleri,
  - iv. Çatışmalardan etkilenmiş kıymetli maden çıkarma veya nakliye bölgelerinin, denetimlerin gerçekleştirilmesine yönelik dil becerileri ve kültürel hassasiyetler de dâhil, sosyal, kültürel ve tarihi şartları,
  - v. Çatışmalardan etkilenmiş ve yüksek riskli bölgelerin madenlerine ilişkin tedarik zinciri politika belgesi dâhil olmak üzere uluslararası düzenlemeler
- **Hesap verilebilirlik**

④ **Denetim Faaliyetleri:**

- a) Denetim hazırlığı b) Yerinde araştırmalar c) Belge incelemeleri ç) Denetim Sonuçları

Adım V: Tedarik Zincirinin Mevcut Durumunun Uyum Düzeyinin Belirlenmesi Çalışmalarının Yıllık Olarak Raporlanması

Özetle Adım I, II ve III ile ilgili politika, süreç, sistemler ve faaliyetler dolayısıyla bu adımların uygulanması için atılan adımlar raporlanmalıdır.

④ **Yükümlü Yönetim / İç Kontrol ve Uyum Sistemleri (Adım I):**

④ Adım-I'de yer alan hususların uygulanması için atılan adımlar raporlanmalıdır.

④ Yükümlüler bu kısımda;

- ④ şirketin tedarik zincirinin mevcut durumunun uyum düzeyinin belirlenmesi politikasını ortaya koymalı,
  - ④ şirketin uyum çalışmalarından sorumlu yönetim yapısını açıklayıp şirkette bundan doğrudan sorumlu olan kişiyi belirtmeli,
  - ④ kıymetli maden tedarik zincirine ilişkin denetim, şeffaflık ve bilgi toplama sistemlerini (şirket içi sistemler) açıklamalı,
  - ④ bu sistemlerin raporlama dönemi içerisinde nasıl işlediğini ve şirketin uyum çabalarını nasıl güçlendirdiğini vurgulamalıdır.
- ④ Şirket (yükümlü) veri tabanı ve kayıt tutma sistemini tanımlayarak menşesine kadar tüm tedarikçileri tanımlama yöntemlerini belirtmeli, uyum hakkında elde edilen bilgileri tüm tedarik zinciri boyunca paylaşmalıdır.

Adım V: Tedarik Zincirinin Mevcut Durumunun Uyum Düzeyinin Belirlenmesi Çalışmalarının Yıllık Olarak Raporlanması

④ Tedarik zincirinde şirket risk değerlendirmesi (Adım II):

④ Adım II'nin uygulanması için atılan adımlar raporlanmalıdır.

④ Şirketler raporlama yaparken,

④ Şirketin tedarik zincirindeki uyarı sinyalli operasyonları ve diğer uyarı sinyallerini nasıl tanımladığını açıklamalı (tedarikçi beyanlarının riskle orantılı olarak doğrulanması da dâhil olmak üzere),

④ Tedarik zincirinde belirlenen uyarı sinyallerini açıklayarak bu uyarı sinyalli operasyonların ve tedarik zincirlerinin fiili koşullarının saptanması için atılmış adımları belirtmelidir.

Adım V: Tedarik Zincirinin Mevcut Durumunun Uyum Düzeyinin Belirlenmesi Çalışmalarının Yıllık Olarak Raporlanması

④ Risk Yönetimi (Adım III):

④ Adım-III'ün uygulanması için atılan adımlar raporlanmalıdır.

④ Şirketler (Yükümlüler) bu kısımda;

- ④ Gözetim zinciri ve izlenebilirlik gibi şirketin, evrak arşiv ve akış zinciri veya takip edilebilirlik sistemleri gibi iç kontrol sistemlerinin uyarı sinyalli kıymetli maden tedarik zincirleri hakkında güvenilir ve güncel bilgi toplamak ve saklamak için ne şekilde güçlendirildiğini açıklamalıdır.
- ④ Risk yönetim planındaki risk azaltma stratejisinin özeti ve varsa yetkinlik eğitimleri ile etkilenen tarafların katılımı da dâhil olmak üzere risklerin yönetilmesi için atılmış adımları açıklamalıdır.
- ④ Şirketin risk azaltma performansını izlemek ve takip etmek amacıyla attığı adımları, bunlara dair örnekleri ve kayda değer/ölçülebilir gelişmenin değerlendirilmesi için daha sonra gerçekleştirilen takibin sonuçlarını kamuya açıklamalıdır.

Tedarik İlişisini Askıya Alma veya Sonlandırma

Politika Belgesinde de yer almalı!

- i. her türlü işkence, zulüm ve insanlık dışı/küçültücü muamele, ii. kişinin kendi çalışma isteği olmaksızın zorla veya ceza tehdidiyle çalışma şeklinde kendini gösterebilecek her türlü zorla çalıştırma uygulaması, iii. çocuk işçiliğinin en kötü biçimleri, iv. yaygın cinsel şiddet gibi diğer yoğun insan hakları ihlalleri, v. savaş suçları, diğer ciddi uluslararası insani hukuk ihlalleri, insanlığa karşı işlenen suçlar ve soykırım.
- Devlet dışı silahlı gruplara doğrudan veya dolaylı olarak verilen destek halleri

>> Tedarikçiyle olan ilişki derhal askıya alınmalı veya sonlandırılmalıdır.

- Güvenlik güçlerinden kaynaklanabilecek risklerin bulunduğu yerlerde;

Kolluk personeli ve özel güvenlik personelinin doğrudan ya da dolaylı olarak desteklenmesiyle ilişkili riskleri önlemek veya azaltmak amacıyla tedarikçiler ve ilgili diğer taraflarla birlikte derhal bir risk yönetim planı geliştirilmeli ve uygulanmalıdır. Bu tür durumlarda, risk yönetim planının benimsenmesinden sonraki altı ay içinde risklerin azaltılamaması halinde tedarikçiyle olan ilişki derhal askıya alınmalı veya sonlandırılmalıdır.

- Rüşvet, Madenlerin Menşeinin Gerçeğe Aykırı Beyan Edilmesi ve Suç Gelirlerini Aklama ile Devletlere Yapılan Vergi, Ücret ve İmtiyaz Ücreti Ödemelerinin Gerçeğe Aykırı Beyan Edilmesine Yönelik Risk Yönetimi Hakkında;

Şirketin tedarik zincirindeki konumuna uygun olarak, makul zaman dilimlerinde atılacak uygun adımlarla olumsuz etkilerin önlenmesi veya azaltılmasına yönelik performansın geliştirilmesi ve izlenmesi için tedarikçilerle, yerel veya merkezi hükümet makamlarıyla, uluslararası kuruluşlarla, sivil toplum kuruluşlarıyla ve etkilenen üçüncü taraflarla gerekli iletişim sağlanmalı. Risk azaltma girişimlerinin başarısız olması durumunda tedarikçiyle olan ilişki derhal askıya alınmalı veya sonlandırılmalıdır.

Borsanın İlgili Düzenlemelerine Genel Bakış

Sorumlu Tedarik Zinciri

Borsa alışmaları 1/3

🌐 **2015** yılında yapılan 9. Forumda Borsa'nın inisiyatifle ve Borsa'nın da panelistlerden biri olduğu “Responsible Gold Markets” paneli dzenlenmiştir.

🌐 Panel sonrasında 2015 yılında Borsamız ile OECD arasında imzalanan anlaşma sonucu OECD'nin “atışmalardan Etkilenmiş ve Yüksek Riskli Bölgelerin Madenlerine İlişkin Sorumlu Tedarik Zinciri İçin OECD Uyum Rehberi” Borsamız tarafından **Türkçe'ye çevrilerek** üyelerimize dağıtılmıştır ve Borsa ve OECD internet sitelerine konulmuştur.

Sorumlu Tedarik Zinciri

Borsa alışmaları 2/3

• Daha sonra **2016** yılında OECD Rehber'inin altına özel eki dikkate alınarak (bazı küçük zorunlu değişiklikler hariç OECD Rehberi ile aynı standartlar) Borsa İstanbul Sorumlu Altın Tedarik Zinciri Rehberi hazırlanmıştır.

• **9 Temmuz 2019** tarihinde, Borsamız ve **OECD** (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü) iş birliği ile Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası ile ilgili sektör katılımcıları için “Çatışmalardan Etkilenmiş ve Yüksek Riskli Bölgelerin Madenlerine İlişkin Sorumlu Tedarik Zinciri için OECD Uyum Rehberi”ne ilişkin **eğitim** düzenlenmiştir. Programda OECD'den Hannah KOEP-ANDRIEU, Luca MAIOTTI ve Rashad ABELSON ile LBMA'den Sakhila MIRZA eğitim vermişlerdir ardından sektör temsilcileri ile senaryo bazlı atölye çalışması yapmışlardır, aynı zamanda kamu kurumu temsilcilerine ayrı olarak özel bilgilendirme yapmışlardır.

Sorumlu Tedarik Zinciri

Borsa alışmaları 3/3

21/02/2021 tarihinde sorumlu tedarik zincirine ilişkin aşağıdaki düzenlemelere hükümler eklenmiştir:

- Kıymetli Madenler Borsası Aracı Kuruluşlarının Faaliyet Esasları ile Kıymetli Madenler Aracı Kurumlarının Kuruluşu Hakkında Yönetmelik
- Kıymetli Maden Standartları ve Rafinerileri Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2006/1)

İlgili hükümler 01/07/2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu düzenlemelerdeki sorumlu tedarik zinciri ile ilgili **nemli maddeler** aşağıdaki gibidir:

KM Borsası Aracı Kuruluşlarının Faaliyet Esasları İle KM Aracı Kurumlarının Kuruluşu Hakkında Yönetmelik 1/2

☉ Madde 3- Bağımsız Güvence Raporu, İç kontrol ve tedarik zinciri uyum görevlisi, Tedarik Zinciri Uyum Raporu, Yetkili bağımsız denetim kuruluşları **tanımları** eklenmiştir.

☉ Madde 7- Faaliyet izni verilebilmesi için “**İç kontrol ve tedarik zinciri uyum görevlisi** atandığına ve gerekli yetkilerle donatıldığına dair yönetim kurulu kararı” aranacaktır.

☉ Madde 11- Borsada üyelik başvurusu için: “Borsa tarafından yapılan düzenlemeler kapsamında yeterli miktarda iç kontrol ve tedarik zinciri uyum görevlisi ataması ve/veya uyum birimi kurması ile iç kontrol sistemi oluşturması şarttır.”

☉ Madde 20/B- İç kontrol ve tedarik zinciri uyum görevlisi atanması (gerekli görülmesi durumunda iç kontrol birimi kurulması) ve gerekli yetkilerle donatılmasına ilişkin hükümler eklenmiştir.

KM Borsası Aracı Kuruluşlarının Faaliyet Esasları İle KM Aracı Kurumlarının Kuruluşu Hakkında Yönetmelik 2/2

🕒 Madde 16- Her yıl Sorumlu Tedarik Zinciri **Uyum Raporu** ve Bağımsız **Güvence Raporu** hazırlama zorunluluğu getirilmiştir.

🕒 Madde 21-

«(6) ... Tedarik Zinciri Uyum Raporunun Kıymetli madenler aracı kuruluşu tarafından hazırlanmaması veya aynı maddenin üçüncü fıkrası kapsamında hazırlanan Bağımsız Güvence Raporunun sonuç bölümünde olumsuz görüş verilmesi veya görüş vermekten kaçınılması ve/veya güvence denetimi yapılmaması durumunda ilgili şirketin **faaliyet izni Bakanlıkça iptal edilir.**»

KM Standartları ve Rafinerileri Hakkında Tebliğ 1/1

⌚ Madde 3- Bağımsız Güvence Raporu, iç kontrol ve tedarik zinciri uyum görevlisi, Tedarik Zinciri Uyum Raporu, yetkili bağımsız denetim kuruluşları **tanımları** eklenmiştir.

⌚ Madde 11- Türkiye’de kurulu rafinerilerin Borsa Rafineri Listesine başvurusu için **şartlara** aşağıdaki hükümler ilave edilmiştir (ı ve i bentleri)

- **Etkin bir iç kontrol sistemi oluşturulması**
- **İç kontrol ve tedarik zinciri uyum görevlisinin atanması ve yetkilerle donatılması**
- **Tedarik Zinciri Uyum Raporunun Bağımsız Güvence Raporu’nun hazırlanması**

⌚ Madde 12- «**Yaptırım**» başlıklı maddede Rafineri Listesinden çıkarılmaya Yönetmeliktekine benzer hükümler eklenmiştir.

⌚ Madde 15- Her yılın Haziran ayı sonuna kadar Tedarik Zinciri Uyum Raporunun ve Bağımsız Güvence Raporunun Bakanlığa ve Borsaya sunulması ile rafinerinin internet sitesinde yayımlanması zorunludur.

Borsanın Hazırladığı Sorumlu Tedarik Zinciri Dokümanları

İlgili Yönetmelik ve Tebliğ'in verdiği yetkiye dayanarak, Borsa tarafından hazırlanan ve 05/03/2021 tarihinde yürürlüğe giren düzenlemeler şunlardır:

- ④ [Borsa İstanbul A.Ş. Sorumlu Tedarik Zinciri Uyum Yönergesi](#)
- ④ [Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler Aracı Kuruluşları ile Rafinerilerin İç Kontrol Sistemi ve Uyum Esasları Hakkında Yönerge](#)
- ④ [Borsa İstanbul A.Ş. Sorumlu Tedarik Güvence Denetimi Yönergesi](#)
- ④ [Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler Sorumlu Tedarik Zinciri Uyum Rehberi](#)

- Ayrıca konu ile ilgili detaylar [Kıymetli Madenler Piyasası Prosedüründe](#) de düzenlenmiştir.

Bkz. <https://www.borsaistanbul.com/tr/sayfa/415/sorumlu-tedarik-zinciri>

Borsanın Konu ile İlgili Duyuruları

Borsa Tarafından Sorumlu Tedarik Zinciri Kapsamında Yapılan Duyurular

Tarih	Sayı	Konu
05.03.2021	2021/16	Kıymetli Madenler Sorumlu Tedarik Zinciri Düzenlemeleri Hk.
21.06.2021	2021/43	Kıymetli Madenler Aracı Kuruluşları ile Rafinerilerin İç Kontrol Sistemi ve Uyum Esasları Hakkında Yönerge ile Sorumlu Tedarik Zinciri Güvence Denetimi Yönergesinde Yapılan Değişiklikler Hk.
22.06.2021	2021/45	İç Kontrol ve Tedarik Zinciri Uyum Görevlilerinin Atanması ile İç Kontrol Sisteminin Kurulması ve Kıymetli Madenler Aracı Kurumlarının Faaliyet İzni Hk.
07.10.2021	2021/72	Sorumlu Tedarik Zinciri Uyum Düzenlemeleri ve Bağımsız Denetim Kuruluşları Listesinin Yayımlanması Hk.
01.12.2021	2021/82	Sorumlu Tedarik Zinciri Eğitimi Hk.
02.03.2022	7050	Bağımsız Denetim Kuruluşları Bildirimlerinin Borsa İstanbul A.Ş. Kasa Üzerinden Yapılması Hakkında Duyuru
18.03.2022	7471	Sorumlu Tedarik Zinciri Düzenlemeleri Kapsamında 2021 Yılı Eğitim İstatistiklerinin Bildirimi Hakkında Duyuru
26.05.2022	8979	Sorumlu Tedarik Zinciri Düzenlemeleri Hakkında (Bankalar)
06.06.2022	9243	Sorumlu Tedarik Zinciri Uygulaması Hakkında Duyuru

Sorumlu Tedarik Zinciri Uyum Yönergesi

Borsa İstanbul A.Ş. Sorumlu Tedarik Zinciri Uyum Yönergesi

- ❶ Amaç ve kapsam
- ❷ Dayanak
- ❸ Tanımlar ve kısaltmalar
- ❹ Beş Adım Yaklaşımı
- ❺ Çatışmadan Etkilenmiş ve Yüksek Riskli Bölgeler
- ❻ Uyum Rehberi
- ❼ Borsanın kıymetli madenlerle ilgili sorumluluğu
- ❽ Yönergede hüküm bulunmayan haller ve diğer hususlar
- ❾ Yürürlük
- ❿ Yürütme

Uyum Yönergesi

- Amaç ve kapsam

Bu Yönergenin amacı, Borsa İstanbul Kıymetli Madenler Piyasasında faaliyet gösteren kıymetli madenler aracı kuruluşları ile Rafineri Listesi'nde yer alan Türkiye'de kurulu rafinerilerin kıymetli maden tedarikinde Borsa düzenlemelerine ve uluslararası standartlara uyum sağlamalarına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

- Borsa İstanbul Sorumlu Tedarik Zinciri Uyum Yönergesi, Borsa İstanbul Kıymetli Madenler Sorumlu Tedarik Zinciri Uyum Rehberi, Borsa İstanbul Sorumlu Tedarik Güvence Denetimi Yönergesi ve Kıymetli Madenler Aracı Kuruluşları ile Rafinerilerin İç Kontrol Sistemi ve Uyum Esasları Hakkında Yönerge bir bütün olarak Borsa İstanbul sorumlu kıymetli maden tedarik zinciri uyum programının unsurlarıdır.

- Bu Yönerge kapsamında uygulamanın yönlendirilmesine ilişkin genel usul ve esaslar Uyum Rehberinde düzenlenir. Yükümlüler faaliyetlerini yürütürken Yönergeler ile Uyum Rehberinde belirtilen hususları dikkate almak zorundadır.

Sorumlu Tedarik Zinciri Bağımsız Güvence Raporu

Bulguların Tasnifi

Sorumlu tedarik zinciri denetçisi, incelemeleri neticesinde ulaştığı bulgulara konu kontrol zayıflıklarını ve eksikliklerini, önemlilik kavramına göre tasnif ederken aşağıda belirtilen kriterleri kullanır:

- Kontrol Zayıflığı (“Düşük Risk”)
- Kayda değer kontrol eksikliği (“Orta Risk”)
- Önemli kontrol eksikliği (“Yüksek Risk”)

Kontrol Zayıflığı

- Bir kontrolün tasarımının veya işletilmesinin, hataları zamanında önleme ve tespit etmeye olanak sağlamaması durumudur.
- İlgili standartlara uygunluktan ufak sapmalar tespit edilse dahi, denetlenen yükümlü, Borsa İstanbul Sorumlu Tedarik Zinciri Uyum Yönergesi kapsamında uyumlu sayılabilir.
- Kontrol zayıflıklarına, tedarik zinciri uyum raporunda yer verilmesi zorunlu değildir.
- Yükümlü tarafından kısa sürede giderilebilecek küçük veya idari tutarsızlıklar, bulgu olarak raporlanmayabilir.

Örnek:

- 1) Yükümlünün kontrol sistemi, politikaları, prosedürleri, süreçleri ve uygulamaları ile bağlantılı az rastlanan problemler.
- 2) Tedarik zinciri kapsamında incelenen kıymetli maden tedarikçilerine ilişkin belgelerin tedarik edilmesi süreçlerinde nadiren yaşanan sorunlar.
- 3) Düşük riskli olarak değerlendirilen karşı taraflardan işlemin niteliğine uygun belgelerin talep edilmesine rağmen temin edilememesi.
- 4) Tedarik Zincirinin bütünlüğü açısından düşük riskli olarak değerlendirilebilecek bir sorun.

Kayda Değer Kontrol Eksikliği

- Yükümlünün verilerinin bütünlüğünün, tutarlılığının, güvenilirliğinin ve gerekli durumlarda gizliliğinin sağlanmasına, faaliyetlerinin devamlılığının teminine olumsuz etki yapması muhtemel bir kontrol zayıflığı veya birkaç kontrol zayıflığının bir araya gelmesi sonucu oluşan önemsiz sayılamayacak eksiklik olarak tanımlanır.

Örnek:

- 1) Politika ve prosedürlerin yükümlü tarafından yazılı hale getirilmemesi.
- 2) Yükümlünün tedarik zincirinin, politikalarının, prosedürlerinin, süreçlerinin ve uygulamalarının birçok yönünün ilgili mevzuat kapsamındaki gereksinimlerle uyumlu olmaması.
- 3) Yükümlünün kıymetli maden tedarik zinciri sistemlerinin performansı, politikaları, prosedürleri, süreçleri ve uygulamalarının aynı kök nedene dayandığı, birbiri ile ilgili birden çok sorunun varlığı.
- 4) Tedarik zinciri kapsamında incelenen kıymetli maden tedarikçilerine ilişkin belgelerin elde edilmesi süreçlerinde sıklıkla yaşanan sorunlar.
- 5) Yükümlünün envanter kontrol mekanizmasıyla ilgili yaşanan sorunlar.
- 6) Örneklem seti içerisinde mevzuat çerçevesinde talep edilip temin edilemeyen belgelerin varlığı.

Önemli Kontrol Eksikliği

- Denetlenenin dönemsel olarak yaptığı raporlamalarında önemli bir yanlışlığın önlenmesini veya düzeltilmesini engelleyecek veya yükümlü bünyesinde yürütülen süreçlerin ve bu süreçlere ilişkin bilgilerin bütünlüğünün ve tutarlılığının, güvenilirliğinin, devamlılığının ve gereken durumlarda gizliliğinin sağlanmasına önemli olumsuz etki yapması kuvvetle muhtemel, bir veya birkaç kontrol zayıflığının bir araya gelmesidir.

Örnek:

- 1) Sorumlu tedarik zinciri uygulamalarının bulunmaması, kıymetli maden tedarik zinciri sistemleri, politikaları, prosedürleri, süreçleri ve uygulamaları üzerinde tekrar eden sistematik bir hatanın varlığı veya herhangi bir kontrolün tasarlanmamış olması.
- 2) Yükümlünün kıymetli maden tedarik zincirindeki riskleri tespit edip değerlendirememesi, risk değerlendirmelerini düzenli olarak gözden geçirmemesi veya risk değerlendirme sonuçlarını üst yönetime rapor etmemesi.
- 3) Yükümlünün kıymetli maden tedarik zincirinde çatışmadan etkilenen ve yüksek riskli alanları belirleyememesi veya yükümlünün risk azaltma stratejisinin uygulanamaması.
- 4) Tedarik zinciri kapsamında incelenen kıymetli maden tedarikçilerine ilişkin belgelerin sistematik olarak istenmemesi ve alınmaması.
- 5) Kıymetli maden işlemlerine ilişkin belgelerin sistematik olarak istenmemesi ve elde edilmemesi.
- 6) Yüksek riskli bölgelerden tedarik edilen kıymetli madenlere ilişkin tedarik zincirlerinde herhangi bir işlemi etkileyen yetersiz dokümantasyon bulunması (işlem kayıtları, karşı tarafça teyit edilemeyen gerçeğe aykırı işlem kayıtları vb.).

Sıfır Tolerans

Sıfır tolerans politikasına herhangi bir uyumsuzluğun tespiti durumunda, bu durum denetçi tarafından **24 saat** içinde yükümlülerin üst yönetimine rapor edilir ve **Bakanlık ile Borsaya bildirilir.**

Aşağıdaki uyumsuzluklardan herhangi biri sıfır tolerans durumu olarak kabul edilir:

- 1) Yükümlüler tarafından denetçinin incelemesinin kısmen veya tamamen engellenmesi.
- 2) Silahlı çatışma, ciddi insan hakları ihlalleri, terörizmin finansmanı veya suç gelirlerinin aklanması ile ilişkili kıymetli maden içerikli malzeme tespit edilmesi.
- 3) Yükümlülerin, değerlendirmenin sonucunu rüşvet teklifi ve benzeri yasadışı ve/veya etik olmayan yollarla etkilemeye çalışması.
- 4) Kıymetli maden tedarik zincirine ilişkin belgelerin, yükümlüler tarafından veyahut yükümlülerin bilgisi ve kabulü ile tahrif edildiğine dair kanıtlar bulunması.
- 5) Yükümlülerin ulusal mevzuata veya çevre, sürdürülebilirlik ve kurumsal yönetim sorumluluklarına uymaması.
- 6) Yükümlülerin denetçiye kasıtlı olarak gerçeğe aykırı beyanda bulunması.
- 7) Bakanlık veya Borsa İstanbul sistemlerinin güvenilirliğini veya bütünlüğünü riske atan herhangi bir işlem veya aksiyonun varlığı.

Bağımsız Güvence Raporunda Yer Alacak Bulgular

- Sorumlu tedarik zinciri denetçisi, yeterli ve uygun denetim kanıtlarıyla desteklemek suretiyle
  - Kontrol zayıflıklarını,
  - Kayda değer kontrol eksikliklerini,
  - Önemli kontrol eksikliklerini ve
  - Sıfır tolerans politikasına aykırılıklarıraporlar.
- Sorumlu tedarik zinciri denetçisi, tespitleri ifade ederken, denetim amaçlarının gerektirdiği kadarıyla, bu bulguların **detaylarına** yer verir.
- Kontrol zayıflığı olarak tanımlanan bulgular, sorumlu tedarik zinciri denetçisi tarafından denetlenen yükümlülerin yöneticilerine yazılı olarak iletilir. Sorumlu tedarik zinciri denetçisi bu bulguların denetlenen yükümlülerin yöneticilerine iletildiğine ilişkin ifadeye ve kontrol hedefleri bazında tespit ettiği **kontrol zayıflıklarının sayısına** Bağımsız Güvence Raporunda yer verir.

Bağımsız Güvence Raporunda Yer Alacak Bulgular

- Sorumlu tedarik zinciri denetçisi, **geçmiş dönemlerde tespit edilmiş ve bir önceki dönem raporunda halen giderilmediği** ifade edilmiş olan tüm bulguları Bağımsız Güvence Raporunda değerlendirir. Bu bulguların son durumlarına, devam edip etmediklerine ve denetlenen yükümlülerin taahhüt ettiği **aksiyon planına uyumuna** ilişkin açıklamalarına Bağımsız Güvence Raporunda yer verir.
- Sorumlu tedarik zinciri denetçisi, topladığı denetim kanıtlarına dayanarak sahtecilik, kanuna aykırı uygulamalar, sözleşme ihlali, suistimal, çift kayıt sistemi veya mükerrer bilgi sistemleri gibi hallerden bir veya birkaçının bulunduğu kanaatine varırsa, bu hususlara Bağımsız Güvence Raporunda yer verir.
- Bağımsız Güvence Raporunun, tedarik zinciri **uyum raporuna** ilişkin denetim sonuçlarını da içermesi gereklidir.

Güvence Denetim Sonucunun Oluşturulması

Olumlu Sonuç – Şartlı Sonuç – Olumsuz Sonuç – Sonuç Bildirmekten Kaçınma

- Yapılan denetim sonucunda herhangi bir önemli kontrol eksikliğinin bulunmaması ve denetim kapsamında herhangi bir kısıtlama ya da engelleme ile karşılaşılmaması durumunda,

olumlu sonuç

- Yapılan denetim sonucunda en az bir önemli kontrol eksikliğiyle karşılaşmalarına rağmen, bu eksikliklerin denetlenen yükümlülerin sorumlu tedarik zincirinin bütününe veya büyük bir kısmını etkilemediğini düşünmeleri,
- Sonuç bildirmekten kaçınmayı gerektirecek önemde olmamakla birlikte, denetim faaliyetlerini sınırlayan herhangi bir hususun varlığı veya yeni tesis edilmiş bir sistem hakkında yeterince bilgi edinememeleri durumlarında

şartlı sonuç*

* Kayda değer kontrol eksiklikleri için de aksiyon planı oluşturulmalıdır ancak yukarıdaki kapsamdaki önemli kontrol eksikliklere yönelik oluşturulan Aksiyon Planı için takip denetimi de yapılmalıdır.

Güvence Denetim Sonucunun Oluşturulması

Olumlu Sonuç – Şartlı Sonuç – Olumsuz Sonuç – Sonuç Bildirmekten Kaçınma

- Yapılan denetim sonucunda rastlanan önemli kontrol eksikliklerini tek başlarına veya beraber değerlendirdiklerinde,
  - a) Eksikliğin denetlenen yükümlülerin tedarik zincirlerinin bütünü veya büyük bir kısmını etkilediğine ilişkin kanaat edinmeleri veya
  - b) Sorumlu tedarik zinciri denetçisinin gerçekleştirdiği denetimde önemli bir kontrol eksikliğinin tespit edilmesi ve bu eksikliğin uyum raporuna eksik veya yanlış aktarılmış veya hiç aktarılmamış olması durumlarında

olumsuz sonuç*

- Denetim sonucunun oluşturulması için yeterli ve uygun denetim kanıtının elde edilememesi veya denetim çalışmalarında karşılaşılan belirsizlik ve sınırlamaların sonuç belirtilmesini engelleyecek derecede önemli olduğunu düşündükleri durumlarda, sorumlu tedarik zinciri hakkında

sonuç bildirmekten kaçınma

* Yükümlünün sıfır tolerans politikasına aykırı faaliyetleri için de olumsuz sonuç bildirilir.

Yönetim Raporu Muhteviyatı

Yönetim Raporu, Bağımsız Güvence Raporunun yayınlanmasından sonra **en geç bir ay** içerisinde hazırlanır.

- Yükümlülerin ticari unvanı,
- Güvenceye tabi raporlama dönemi,
- Güvence ekibinin mesleki nitelikleri,
- Denetçinin bağımsızlığının doğrulanması,
- Güvence kapsamı ve güvence seviyesi,
- Güvence prosedürlerinin özeti,
- Önemli veya doğal sınırlamalar veya kapsanmayan alanlar,
- Güvence gözlemleri, bulgular ve iyileştirme önerileri,
- Yükümlülerin düzeltici eylem planı ve uygulama ilerlemesi ile ilgili özel gözlemler,
- Güvence sonucu (veya Bağımsız Güvence Raporundaki sonuca atıf),
- Her bir kaynaktan alınan miktarlar (kg cinsinden) dâhil, çıkarılan ve geri dönüştürülmüş kıymetli madenler için menşei ülkeler listesi (bu Yönergede yükümlülük olarak belirtilen çerçevede),
- Yükümlülerin tedarik zinciri kapsamının fiilen hangi unsurları hangi detayda kapsayıp takip ettiği,
- İlgili diğer bilgiler.

- Sorumlu tedarik zinciri güvence denetim sözleşmesinin herhangi bir nedenle denetime tabi dönemin ilk dört ayı sonuna kadar imzalanamaması halinde, konu en geç durumun ortaya çıktığı tarihi izleyen ilk iş gününde Borsaya bildirilir.
- Yetkili bağımsız denetim kuruluşlarının imzaladıkları sorumlu tedarik zinciri bağımsız denetim sözleşmelerini en geç altı iş günü içinde KGK'ye ve Borsaya göndermeleri zorunludur.

Bağımsız Denetim Kuruluşu STZ Bildirim Ekranı

Bağımsız Denetim Kuruluşu STZ Bildirim Formu

Denetim Kurumu :

Bildirim Tarihi :

Bildirim Tipi :

Dosya :

(Dosya uzantısı olarak xls,xlsx, pdf, doc, docx, jpeg, jpg ve png kabul edilmektedir. En fazla 3MB boyutunda tek dosya yüklenebilmektedir.)

Açıklama :

Bildirimde bulunulabilecek alanlar:

- Sözleşme Bildirimi
- Mesleki Sorumluluk Sigortası Bildirimi
- Denetim Personeli Bildirimi
- Sözleşme Feshi Bildirimi
- Bağımsız Güvence Raporu Bildirimi
- Yükümlünün Bilgi ve Belgelerine Erişememe Bildirimi
- Diğer Bildirim

İç Kontrol Sistemi ve Uyum Esasları ile Uyum Raporu

İç Kontrol Sistemi Nedir?

- ④ Yükümlülerin merkez dışı örgütleri dâhil tüm iş ve işlemlerinin yönetim stratejisi ve politikalarına uygun olarak düzenli, verimli ve etkin bir şekilde mevcut mevzuat ve kurallar çerçevesinde yürütülmesi, hesap ve kayıt düzeninin bütünlüğünün ve güvenilirliğinin, veri sistemindeki bilgilerin zamanında ve doğru bir şekilde elde edilebilirliğinin sağlanması, belge ve kayıt düzeninin oluşturulması, yedeklenmesi ve muhafaza edilmesi, hata, hile ve usulsüzlüklerin önlenmesi ve tespiti amacıyla yükümlüler tarafından uygulanan organizasyon planı ile bunlara ilişkin tüm esas ve usulleri temsil eder.
- ④ **İç kontrol ve tedarik zinciri uyum görevlisi** yönergede yer alan asgari nitelikleri haiz, gerekli yetkiyle donatılmış ve kıymetli madenler aracı kuruluşu ile rafineriler tarafından istihdam edilen görevlidir.
- ④ **Tedarik zinciri uyum programı** ise kıymetli maden tedariki uygulamalarının
  - insan haklarına saygılı olacak şekilde yürütülmesi ve
  - kıymetli maden tedariki sürecinde bölgesel çatışmalara ve
  - terörizmin finansmanı ile suç gelirlerinin aklanmasına katkıda bulunmaktan kaçınılmasına yönelik olarak oluşturulan ve Yönergenin 8 inci maddesinde kapsamında belirlenen tedbirler bütünüdür.

Tedarik Zinciri İç Kontrol Sistemi ve Uyuma İlişkin Temel Kavramlar

Risk temelli bir yaklaşımla oluşturulacak olan **tedarik zinciri uyum programı** aşağıdaki tedbirleri içerir:

- ❶ İç kontrol sistemlerine ilişkin kurum politikası ve prosedürlerinin oluşturulması,
- ❷ İç kontrol ve tedarik zinciri uyum görevlisinin atanması* ve Yönergenin 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında gerekiyorsa uyum biriminin oluşturulması,
- ❸ Eğitim programlarının yürütülmesi.

* Bankalarda uygulama farklı

İç Kontrol Sisteminin Kapsamı

- ⌚ Risk yönetimi ile takip ve kontrole ilişkin faaliyetler, yükümlülerin yönetim kurulunun gözetim, denetim ve sorumluluğunda, istihdam edilen iç kontrol ve tedarik zinciri uyum görevlisi tarafından yerine getirilir.
- ⌚ İç kontrol faaliyetleri, yükümlülerin iç kontrol ve tedarik zinciri uyum görevlisi tarafından yerine getirilir.
- ⌚ İç kontrol faaliyetleri, sorumlu tedarik zinciri politikası ve prosedürleri ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde kurum içerisinde ortaya çıkarılan risk, eksiklik, hata ve suistimaller ile bunların yeniden ortaya çıkmasının önlenmesine yönelik tedbirleri ve yönetim kuruluna raporlanmasını içerir.

İç Kontrol ve Tedarik Zinciri Uyum Görevlisinin Sorumlulukları - I

- ④ Yükümlülerin Yönetmelik, Tebliğ, diğer kambiyo mevzuatı, Borsa İstanbul Sorumlu Tedarik Zinciri Uyum Yönergesi ve ilgili mevzuat uyarınca sorumlu tedarik zinciri uygulamaları için çıkarılan düzenlemelere uyumunu sağlamak amacıyla gerekli çalışmaları yapmak, Borsa ve ilgili diğer kurum ve kuruluşlarla gerekli iletişim ve koordinasyonu sağlamak,
- ④ Kurum politikalarını ve prosedürlerini oluşturmak, bunları yönetim kurulunun onayına sunmak,
- ④ Risk yönetimi politikasını oluşturmak ve yönetim kurulunun onayına sunmak, risk yönetimi faaliyetlerini yürütmek, bu faaliyetler çerçevesinde risk aksiyon planları oluşturmak ve alınan aksiyonların düzenli takibini yapmak,
- ④ İzleme ve kontrol politikalarını oluşturmak, yönetim kurulunun onayına sunmak ve buna ilişkin faaliyetleri yürütmek,
- ④ Uyuma yönelik eğitim programı çalışmalarını yürütmek, bunları yönetim kurulunun onayına sunmak ve onaylanan eğitim programının etkin bir şekilde uygulanmasını sağlamak,
- ④ Müşteri ve tedarikçilerin tanınmasına ilişkin mevzuat tarafından belirlenmiş tüm belgelerin kayıt altına alınmasını ve muhafaza edilmesini sağlamaya yönelik kontrolleri tesis etmek,

İç Kontrol ve Tedarik Zinciri Uyum Görevlisinin Sorumlulukları - II

- ④ Tedarikçi ve müşteriler ile bunların kıymet, hizmet, para transferi vb. tüm işlemlerine ilişkin süreçlerin tanımlanmasını sağlamak ve bu işlemlere ilişkin tüm belge ve kayıtların muhafaza edilmesine yönelik kontrolleri tesis etmek,
- ④ Kurumu ile ilgili olarak kendisine iletilen veya re'sen öğrendiği ilgili mevzuata aykırı olabilecek işlemler hakkında araştırma yapmak, edindiği bilgi ve bulguları değerlendirmek ve tespit edilen aykırılıkları 5 iş günü içerisinde Bakanlığa, Borsaya ve ilgili diğer kurum ve kuruluşlara yazılı olarak bildirmek,
- ④ Kurumu ile ilgili olarak kendisine iletilen veya re'sen öğrendiği Sorumlu Tedarik Zinciri Güvence Denetimi Yönergesinde belirtilen sıfır tolerans ilkesi kapsamında değerlendirilebilecek durumlar hakkında araştırma yaparak, edindiği bilgi ve bulgular değerlendirmek ve tespit edilen aykırılıkları en geç 24 saat içerisinde Bakanlığa ve Borsaya yazılı olarak bildirmek,
- ④ Dâhili ve harici ihlal bildirimlerinin ve ilgili diğer hususların gizliliğinin sağlanmasına yönelik gerekli tedbirleri almak,
- ④ İç kontrol ve eğitim faaliyetlerine ilişkin sonuç, bilgi ve istatistikleri düzenli olarak tutmak ve bunları Yönergenin 7 nci maddesinde anılan sürelerde yükümlününün yönetim kuruluna ve Borsaya iletmek.

Eğitim Faaliyetleri

④ Yüklümlüer, uyum amacıyla kurum büyüklüklerine, iş hacimlerine ve değişen şartlara uyumlu olacak şekilde eğitim faaliyetleri yürütmek zorundadır.

④ Yüklümlüer tarafından personele verilecek eğitimler asgari düzeyde aşığıdaki konuları içerir;

- ④ Kambiyo mevzuatı ve uygulaması,
- ④ Çatışmalardan Etkilenmiş ve Yüksek Riskli Bölge kavramı ve diğer Uyum Rehberi kavramları,
- ④ Sorumlu tedarik zinciri adımları ve bu konuda örnek olay çalışmaları,
- ④ Sorumlu tedarik zinciri ile ilgili mevzuat,
- ④ Risk alanları,
- ④ Kurum politikası ve prosedürleri,

Eğitim Faaliyetleri

- ④ Borsa d¼zenlemeleri ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde;
  - ④ Müşterinin tanınmasına ilişkin esaslar,
  - ④ İlgili kurum ve kuruluşlara yapılacak bildirimlere ilişkin esaslar,
  - ④ Muhafaza ve ibraz yükümlülüğü,
  - ④ Bilgi ve belge verme yükümlülüğü,
  - ④ Yükümlül¼klere uyulmaması halinde uygulanacak yaptırımlar,
- ④ Suç gelirlerinin aklanması ve terör¼n finansmanı ile mücadele alanında uluslararası d¼zenlemeler

Tedarik Zinciri Uyum Raporu

- ④ Tedarik zinciri uyum raporu, uluslararası kriterlere göre Bakanlığın uygun görüşü alınmak suretiyle Borsa tarafından belirlenen kıymetli madenler sorumlu tedarik zincirine ilişkin usul ve esaslar çerçevesinde hazırlanan ve ilgili raporlama dönemini kapsayan işlemlerin bu usul ve esaslara uygunluğunu gösteren rapordur.
- ④ Yükümlüler, Borsa İstanbul Sorumlu Tedarik Zinciri Uyum Yönergesi uyarınca belirlenen usul ve esaslara uygunluğu belirten tedarik zinciri uyum raporunu her yıl hazırlamak zorundadır.
- ④ Yetkili bağımsız denetim kuruluşları tarafından hazırlanan bağımsız güvence raporunun, hazırlanan tedarik zinciri uyum raporuna ilişkin denetim sonuçlarını da içermesi zorunludur.
- ④ Tedarik zinciri uyum raporu ve bağımsız güvence raporu, Sorumlu Tedarik Zinciri Güvence Denetim Yönergesi hükümleri esas alınarak ilgili mevzuat çerçevesinde hazırlanır.

* Tedarik Zinciri Uyum Raporu ile ilgili özet bilgileri Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler Aracı Kuruluşları İle Rafinerilerin İç Kontrol Sistemi ve Uyum Esasları Hakkında Yönerge'nin 10. maddesinde; detaylı bilgileri ise Borsa İstanbul A.Ş. Sorumlu Tedarik Zinciri Güvence Denetimi Yönergesi'nin 20. maddesinde bulabilirsiniz. Ayrıca bkz. Borsa İstanbul A.Ş. Kıymetli Madenler Sorumlu Tedarik Zinciri Uyum Rehberi, 3.5. Adım V.

Tedarik Zinciri Uyum Raporunun Unsurları-I

④ Tedarik zinciri uyum raporunun aşağıdaki bilgileri içermesi gerekir:

- ④ Yükümlünün ticari unvanı
  - ④ Raporlanan takvim yılı
  - ④ Uygunluğu göstermek için dönem içinde gerçekleştirilen faaliyetlerin özeti
  - ④ Borsa İstanbul Sorumlu Tedarik Zinciri Uyum Yönergesinde belirtilen beş adım yaklaşımının her bir adımına uygunluk bildirimini
  - ④ Borsa İstanbul Sorumlu Tedarik Zinciri Uyum Yönergesine uyum konusunda yönetim beyanı
- ④ Yükümlüler, beş adım yaklaşımına uygunluk çerçevesinde yapacağı bildirim kapsamında, değerlendirmeler yapmalı ve genel bir **“Evet” veya “Hayır”** sonuç bildirimini sunmalıdır. Yükümlüler Borsa İstanbul Sorumlu Tedarik Zinciri Uyum Yönergesinde tanımlanan beş adımın her birine tam olarak uyduğunu açıkladıysa, genel uygunluğa “Evet” yanıtı vermelidir. Yükümlüler, adımlardan en az birine "uyumsuzluk" gösterdiğini açıkladıysa, genel uyumluluğa “Hayır” yanıtı vermelidir. Yükümlülerin adımlardan biri için “kısmi” uygunsuzluğa sahip olduğu ve genel olarak uyum içinde kalması gerektiğine inandığı bir durumda, genel uyuma “Evet” yazılmalı ve nedenleri açıklanmalıdır.

Tedarik Zinciri Uyum Raporunun Unsurları-II

- ④ Yükümlülerin genel uyum konusundaki sonucuna ilişkin “Evet” yanıtı vermesi, belirtilen raporlama dönemi için Borsa İstanbul Sorumlu Tedarik Zinciri Yönergesinin ve Uyum Rehberinin gerekliliklerine mutlak şekilde uyduğu anlamına gelmemektedir.
- ④ Denetlenen Yükümlüler, Bağımsız Güvence Raporunda ortaya konulan tespitlerin çözümlerine ilişkin taahhütlerini bir aksiyon planı ile karara bağlar ve uygularlar. Aksiyon planının yürütülmesinin ve bu planda yer alan taahhütlerin zamanında ve eksiksiz olarak yerine getirilmesinin sağlanmasından denetlenen yükümlülerin yönetim kurulu sorumludur.
- ④ Denetlenen yükümlülerin faaliyet gösterdiği alana ilişkin özel mevzuat hükümleri saklıdır.

İç Kontrol Sonuçlarının Bildirimi

④ İç kontrol faaliyeti kapsamında gerçekleştirilen çalışmalara ilişkin olarak; üyeler ve rafinerilerin iş hacmi, toplam personel sayısı, toplam şube, acente ve benzeri bağlı birimlerinin sayısı, denetlenen şube, acente ve benzeri birimlerin sayısı, bu birimlerde yapılan denetimlerin tarihleri, toplam denetim süresi, denetimde çalıştırılan personel ve denetlenen işlem sayısına ilişkin bilgileri içeren istatistikler, takvim yılı esas alınarak üçer aylık dönemlerde takip eden ayın ilk on iş günü içerisinde iç kontrol ve tedarik zinciri uyum görevlisi tarafından hazırlanarak yükümlünün yönetim kuruluna ve Borsaya bildirilir. .

④ Prosedürün ekinde yer alan Ek-5A: Borsa İstanbul Sorumlu Tedarik Zinciri İstatistikî Bilgi Özet Bildirim Formu ve Ek-5B: Borsa İstanbul Sorumlu Tedarik Zinciri İstatistikî Bilgi Detay Bildirim Formu KASA uygulamasına aktarılmıştır.

Duyuru ve Açıklamalardan Örnekler

Menşei Ülke Listesi

- ❗ Borsanın bilgisi dahilinde olan ithalatlara ve Borsamız piyasalarında gerçekleşen işlemlere ilişkin **Menşei Ülke Listesinin** tutulması zorunlu değildir. Ayrıca ithalat, rafineri/üretim faaliyeti olmayan yükümlülerin Menşei Ülke Listesi tutma zorunluluğu bulunmamaktadır. Menşei Ülke Listesi tutma zorunluluğu bulunmayan yükümlülerin Menşei Ülke Listesi hazırlamasına ya da (Yönetim Raporunda yer vermek suretiyle) Borsaya veya Bakanlığa bildirmesine gerek bulunmamaktadır. Ancak bu durumda **Yönetim Raporunda** (I bendine ilişkin bölümde) bunun nedeni belirtilmelidir.

Bağımsız Güvence Raporu & Yönetim Kurulu

- ❶ Bağımsız Güvence Raporunun raporun kabulüne yönelik yönetim kurulu kararıyla birlikte Bakanlığa ve Borsaya gönderilmesi gerekmektedir. Yönetim kurulu kararının kamuya açıklanması gerekmemektedir. Yönetim kurulu kararı için herhangi bir içerik ve şekil şartı zorunluluğu bulunmamaktadır. Teslim edilen Bağımsız Güvence Raporunun karardan anlaşılabilir olması ve kararda raporun yönetim kurulunca kabul edildiğine yönelik ifadelerin bulunması yeterlidir.
- ❷ Bankaların ise Bağımsız Güvence Raporunu yönetim kurullarının bilgisine sunduklarını beyan etmeleri yeterlidir. Bu, kıyasen tedarik zinciri uyum raporu için de uygulanabilir.

Bağımsız güvence raporlarında aranan bazı ifadeler

- ❶ Bağımsız güvence raporlarının dayanak ve sonuç bölümlerinde Borsa İstanbul'un ilgili üç yönergesine ve bir rehberine açıkça atıf yapılması beklenmektedir.
- ❷ Bağımsız Güvence Raporlarını hazırlarken raporun “Sorumluluklar” bölümünde

“Bu rapor ..... A.Ş.’nin (Şirket), Kıymetli Maden Tedarik Zinciri Politikası çerçevesinde temin ettiği kıymetli madenlerin Şirket politikaları ve Borsamız Sorumlu Tedarik Zinciri Mevzuatı gereklilikleriyle uyumlu olduğuna, kıymetli madenlerin ticaretine ilişkin Şirket tarafından ibraz edilen ve bağımsız güvence raporu ve eklerinde yer alan bulgu, tespit ve yorumlara dayanak teşkil eden belgeler ile Borsamıza Sorumlu Tedarik Zinciri Mevzuatı kapsamında yapılan tüm bildirimlerin (Borsa İstanbul Sorumlu Tedarik Zinciri İstatistik Bilgi Formu, Eğitim İstatistikleri vb) tamlığına ve doğruluğuna dair Borsa İstanbul, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı ve diğer kamu kurum/kuruluşlarının da dahil olabileceği taraflar için denetim sonucuna makul güvence sağlamak üzere hazırlanmıştır.”

ifadelerinin yer alması beklenmektedir.

Bankalardaki kontak kişiler

- ❶ Bankalar için "iç kontrol ve tedarik zinciri uyum görevlisi" unvanı ile bir atama yapılması beklenmemiş olup bunun yerine, banka içi organizasyonda Yönerge'de belirtilen görevleri yerine fiilen getirmesine veya getirmemesine ya da yetkileri kullanıp kullanmamasına bağlı olmaksızın, iletişim kurulacak yetkili personel (kontak kişisi) bilgilerinin Borsaya iletilmesi istenmiştir.
- ❷ Bankalarca bildirilmesi gerektiği belirtilen kişiler için Yönerge'nin "İç kontrol ve tedarik zinciri uyum görevlisi olarak atanacaklarda aranan şartlar" başlıklı 11 inci maddesindeki şartlar aranmadığı gibi söz konusu olan sadece iletişim kurulacak yetkili personel bildirimini olduğu ve dolayısıyla bir atama söz konusu olmadığı için bankalar bakımından Yönergenin "İç kontrol ve tedarik zinciri uyum görevlisinin atanması" başlıklı 12 nci maddesinin uygulama alanı bulunmamaktadır.

Denetim ve iç kontrol faaliyetleri & Yönetim Kurulu

- ❗ Kıymetli Madenler Aracı Kuruluşları ile Rafinerilerin İç Kontrol Sistemi ve Uyum Esasları Hakkında Yönerge'nin (Yönerge) 7 nci maddesinin ilk fıkrasına göre iç kontrol faaliyeti kapsamında gerçekleştirilen çalışmalara ilişkin denetim bilgilerini içeren istatistikler yükümlünün yönetim kuruluna bildirilmelidir. Anılan hükmün uygulaması ile ilgili olarak yükümlünün yönetim kurulu iç kontrol faaliyeti kapsamında gerçekleştirilen çalışmalara ilişkin denetim faaliyetleri için bir komiteyi münhasıran görevlendirmişse söz konusu komiteye yapılan bildirim anılan fıkra kapsamında yönetim kuruluna yapılmış olarak kabul edilebilecektir. Benzer şekilde Yönerge'nin "İç kontrol faaliyetleri" başlıklı 6 ncı maddesinin birinci fıkrası yönünden de aynı esaslar geçerli olacaktır

**BORSA
İSTANBUL**

Yatırıma Değer!

Soru ve görüşleriniz için:
kmktm_info@borsaistanbul.com

Saygularımızla